

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز یکشنبه ۱۳ شهریور ماه ۱۳۲۲

فهرست مطالب :

۱ - تصویب صورت مجلس	۴ - مذاکره در طرح پیشنهادی آقایان نمایندگان راجع به تفسیر تبصره ۴ ماده ۶۵ قانون نظام وظیفه
۲ - تقدیم لایحه تقاضای پانصد میلیون ریال اعتبار جهت کمک به مستخدمین	۵ - طرح لایحه مربوطه به تشدید مجازات گران فروشان
۳ - تقدیم ورقه استيضاحیه از طرف آقای طهرانچی	۶ - موقع ودستور جلسه بعد - ختم جلسه

مجلس یکساعت و ربع پیش از ظهر بریاست آقای اسفندیاری تشکیل گردید

صورت مجلس روزیکشنبه ۶ شهریور ماه را آقای (هاشمی) منشی قرائت نمودند

۱ - تصویب صورت مجلس

رئیس - در صورت مجلس نظری نیست؛ (گفته شد - خیر) صورت مجلس تصویب شد.

۲ - تقدیم لایحه تقاضای پانصد میلیون ریال اعتبار جهت کمک به مستخدمین

رئیس - آقای وزیر دارائی .

وزیر دارائی - (آقای بیات) - البته خاطر آقایان محترم مستحضر است که مدتی است وزارت دارائی در صدد بود که برای وضعیت مستخدمین کشور که حقیقه در این

اواخر اسباب تأسف شده بود کمک هائی در نظر بگیرد فعلاً لایحه آن تهیه شده و به مجلس شورای ملی تقدیم میشود اگر هم يك قدری بتأخیر اقتاد برای این بود که محلی برای این قسمت در نظر گرفته شود حالا که محل آن در نظر گرفته شده از نظر اینکه وضعیت مستخدمین خیلی بداست و غیر قابل ادامه است ممکن است آقایان بیک فوریت آن رأی بدهند (چند نفر از نمایندگان) - لایحه مالی است و يك شور بیشتر ندارد) مقصود بنده هم همان بود که اگر آقایان

عین مذاکرات مشروح بکصد و نود و پنجمین جلسه از سیزدهمین دوره قانون گذاری (مطابق قانون ۸ آذر ماه ۱۳۰۵)

اداره تند نویسی و تحریر صورت مجلس

اسامی غائبین جلسه گذشته که ضمن صورت مجلس خوانده شده است :

غائبین با اجازه - آقایان : دکتر سمعی - ریگی - مکرم افشار - رفیعی - فاطمی - دهستانی - فتوحی - حریری .
 غائبین بی اجازه - آقایان : رضوی - اقبال - منصف - مرآت اسفندیاری - تلویات - نوبخت - فیاض - طوسی - شه دوست - مؤید نابتی - فرخ - سمعی - اورنگ - ارکانی - طالش - مشار - ایقوانی - ناصری - چابچی - اکبر - هدایت - عطاء الله پالیزی - هدایت الله پالیزی - فرشی - یار احمدی - طباطبائی - اصفهانی - شیرازی - نفاة الاسلامی - نمازی - امیر تیمور - صادق وزیرری - مسعودی - مستشار - اردبیلی - کامل ماکو - نصر تیان - هراز - بوداغان - دیر آمدگان بی اجازه - آقایان : خسرو شاهی - نقابت - امامی -

در نظر دارند به کمیسیون مراجعه شود که بنده عرضی ندارم و اگر میخواهند امروز مطرح شود تقاضای يك فوریت. سه

بعضی از نمایندگان - برود به کمیسیون.

بعضی دیگر از نمایندگان - همین امروز مطرح شود. **رئیس** - آقای روحی هم پیشنهاد کرده اند که در مجلس امروز مطرح شود. لایحه قرائت میشود.

مجلس شورای ملی

بطوریکه خاطر نمایندگان محترم مسبوق میباشد وضعیت زندگانی کارمندان دولت غیر قابل تحمل گردیده است و برای اینکه نسبت بآنها مساعدت شود در نظر گرفته شده است حقوقهای آنها تا مبلغی که جمعاً از پانصد میلیون ریال تجاوز ننماید بصورت نقد یا جنس افزایش یابد و باین منظور ماده واحده زیر تقدیم و تصویب آن باقید يك فوریت تقاضا میشود ماده واحده - مبلغ پانصد میلیون ریال بوزارت دارائی اعتبار داده میشود که برای کمک بکارمندان وزارتخانهها و بنگاههای مستقل و کارخانجات و مؤسسات تجارتي مصرف نمایند.

کمک مزبور ممکن است جزء یا کلاً بصورت جنس داده شود - از تاریخ تصویب این قانون میزان حقوق بازنشستگی مساوی است با يك چهارم حد وسط حقوق سه سال اخیر ضرب در سنوات خدمت و صدی نیم بر میزان کسور بازنشستگی که باید از حقوق مستخدمین کسر و بصندوق بازنشستگی داده شود افزوده خواهد شد کمک مزبور باید حتی المقدور بی‌عدالتیهای موجوده فعلی را مرتفع نماید و ممکن است یا متناسب و جوهی باشد که کارمندان دریافت میدارند و یا مطابق مقامانی باشد که فعلاً متصدی آن هستند و یا بهر دو جهت و یا قسمتی بجهت اول و قسمت دیگر بجهت دوم. وزارت دارائی اعتبارات پیش بینی شده در این قانون را بنابر پیشنهاد رئیس کل دارائی و بموجب آئین نامه هائی که بتصویب هیئت وزیران خواهد رسید بموقع اجرا خواهد گذارد و هر گونه کمکی که بموجب اعتبار پیش بینی شده

در این قانون داده شود از اول مرداد ۱۳۲۲ اعطا خواهد شد. تبصره ۱ - دولت مکلف است منتهی در عرض یکسال از تاریخ اجرای این قانون طرحی برای اصلاح کلی قانون استخدام کشوری تقدیم مجلس شورای ملی نماید.

تبصره ۲ - یکماه مساعدت که قبلاً بکارمندان و بازنشستگان و منتظرین خدمت و سایر اشخاص داده شده و میبایستی با قساطر مسترد گردد بموجب این قانون بعنوان پاداش واگذار خواهد شد.

رئیس - فوریت مطرح است. آقای روحی.

روحی - بعقیده بنده این لایحه بهترین لایحه ایست که در این دوره تقدیم مجلس شورای ملی شده است امروز در این کشور يك دسته کالا تهیه میکنند و يك دسته میخرند و میفروشند تهیه کننده و فروشنده در نهایت راحتی زندگی میکنند و فقط خریدار و مصرف کننده است که با نهایت عسرت و سختی باید زندگی کند و با هزار مشقت باید روبرو شود و با این گرانی که در این کشور حقیقه سابقه نداشته است باید زندگی کنند يك دسته از آنها مستخدمین دولت هستند و بنده میخواهم از آقایان تقاضا کنم که این لایحه فی المجلس مطرح شود و رأی گرفته شود برای اینکه به حدی وضعیت مستخدمین رقت بار است و بنده يك اطلاعاتی دارم و شاید همه آقایان هم اطلاعاتی داشته باشند که زندگانی برای آنها غیر قابل تحمل شده است و هر قدر عقب بیندازیم این کار را وضع آنها بدتر خواهد شد برای اینکه تازه این قانون هم که بگذرد آئین نامه دارد یکماه هم با ینی منتظر آئین نامه بشوند الان بنده تقاضای تصویب آن را با فوریت میکنم از آقایان هم استر حام میکنم و استعدا میکنم که بوضع آنها رسیدگی شود زمستان هم در پیش است و با این سختی معیشت معلوم نیست اینها چطور باید گذران کنند مردمانی که فقط و فقط از صندوق دولت باید اعاشه کنند بدبخت ترین مردمانی هستند که امروز باید نسبت بآنها ارفاق شود بنده عرض میکنم این لایحه خیلی لازم است و سر راست هم هست و چیزی نیست اجازه بفرمائید مطرح شود.

جمعی از نمایندگان - مفصل است لایحه و باید مطالعه شود برود به کمیسیون.

روحی - پس وقتی که آقایان موافقت ندارند که مطرح شود و نظرشان این است که برود به کمیسیون پس بنده استدعا میکنم که وقت کمیسیون را زودتر معین بفرمایند و این لایحه مطرح شود و بمجلس بیاید (صحیح است - همین فراد) **وزیر دارائی** - نظر باینکه بعضی از آقایان نمایندگان محترم میل دارند این لایحه به کمیسیون برود و در آنجا مذاکراتی بشود و شاید نظریاتی داشته باشند و چون موافقت فرمودند که کمیسیون بودجه فردا تشکیل شود و این لایحه حاضر میشود بنده هم موافقت میکنم که فردا برود به کمیسیون بودجه و مطرح شود و گزارش آن زودتر به مجلس بیاید.

رئیس - آقای دکتر تاج بخش.

دکتر تاج بخش - يك تقاضائی هم در این زمینه از طرف بازنشستگان بوسیله بنده رسیده است خواهش میکنم مطرح شود (چند نفر از نمایندگان) - تقاضا که مطرح نمیشود عیناً تقدیم مقام ریاست بنمائید) پس بنده تقدیم مقام ریاست میکنم که در جزء همین لایحه در کمیسیون مطرح شود.

۳- تقدیم ورقه استیضاحیه از طرف آقای طهرانچی **رئیس** - آقای طهرانچی.

طهرانچی - عرض کنم بنده در چند جلسه قبل راجع بوضعیت خواربار عرض کردم و ضمناً هم عرض کردم که اگر نسبت بعریض بنده جوابی قانع کننده داده نشود ناچارم دولت را استیضاح کنم متأسفانه چون تا کنون و در این مدت بتأخیر افتاده و تقاضائی که شده بود که خبر کنیم که قراری داده میشود و باعث آسایش میشود ترتیبی تا بحال برای این کار نداده اند و بنده الآن ناچار هستم ورقه استیضاح خودم را که بامضاء چند نفر از همکاران محترم دیگر هم رسیده است تقدیم میکنم و ضمناً میخواستم راجع بوقایعی که این چند روزه اخیر اتفاق افتاده بطور مختصر و کوتاه میخواستم مذاکراتی بکنم و با کمال تأسف عرض میکنم

که عموم ایرانیان از این قضایا متأسف و متألم هستند و تصور نمیکنم دولت هم راضی باشد که مجرد گفتن که يك اشخاص متهم هستند آنها را جلب کنند و حتی در يك قسمتی که بنده اطلاع دارم مباشرتی که از طرف خود متفقین شده است فوق العاده اسباب تأسف و تأثر است نمیدانم دولت در این باب اقداماتی که مؤثر باشد کرده است یا نکرده است و توضیحاتی که در جلسه خصوصی داده شد هیچگونه اقتناع کننده نبود یعنی اقداماتی که لازم بود بکنند نکرده اند البته در این قسمت هم خیلی متأسف و متأثر هستم مسلم است در نتیجه جنگ وضع دنیا و اوضاع تمام ممالک دنیا مغشوش و ناراحت است ولی هیچ جای دنیا این وضعیاتی که در مملکت ما حکمفرما است گمان نمیکنم حکمفرما باشد این اشخاصی که در مملکت ما دارای يك عناوین و دارای يك مناصب و دارای يك شئونی میشوند آنها را نباید بطور سهل و ساده شئونشان را زیر پا بگذاریم تشویق که نمیکنیم در جای خودش محفوظ و يك عملیاتی هم میکنیم که تمام آن شئون را زیر پا میگذاریم و وجهاً من الوجوه ملاحظه نمیکنیم و بطوریکه دولت در جلسه خصوصی توضیح داد اگر مؤسسه جاسوسی هم در این مملکت هست باید صد درصد کشف شود و بنده واقعاً متأسفم که چرا دولت در این قضیه هم باید بی اطلاع باشد اما این اشخاصی را که گرفته اند آنچه که بنده سراغ دارم تصور میکنم که شأن آنها اجل است که آنها وارد جاسوسی شوند متأسفانه يك بیانیه هم از طرف دولت منتشر شده بود و بنده دیدم که خیلی مهم بود مثل این که آنجا مینویسد جاسوسی از طرف آن ها بوده است و اگر همچو چیزی صحت داشته باشد البته باید تعقیب شود از طرف دولت و بنده خیلی متأسفم که چرا دولت باید بی اطلاع باشد و بنده این عده اشخاصی که گرفتار شده اند غالبشان را میشناسم و اینها واقعاً منزله تر از این هستند که وارد اینگونه اعمال شده و بشوند و بنده شدیداً عرض میکنم که توقع نداشتم بنده که از طرف متفقین هم که بمحض يك سوء ظن

جزئی يك اشخاص معنوی را دستگیر کنند و برخلاف قانون دستورات مملکتی رفتار کنند و با این وضع گمان نمیکنم بشود يك همچو دولتی را مورد اعتماد قرار داد

رئیس - آقای وزیر کشاورزی

وزیر کشاورزی (آقای اعتبار) - موضوعی که پیش آمده البته همانطور که نماینده محترم فرمودند اسباب تأسف است و هیچ قابل تردید نیست که همه ایرانیان از این پیش آمد متأسف هستند (صحیح است) در جلسه خصوصی هم نماینده محترم این بیانات را فرمودند و از طرف رئیس دولت هم جوابهایی بایشان داده شد و این موضوع هم در این کشور بی سابقه نبوده است و آقایان نمایندگان محترم هم در چندی پیش شاهد يك همچو پیش آمدی بودند که یکمده بر اثر سوء ظن یا سوء تفاهم دستگیر شدند و پس از رسیدگی معلوم شد که سوء تفاهمی بیش نبوده و غالب آنها مستخلص شدند حالا هم نسبت به این مورد امیدواریم همینطور باشد که آقا میفرمایند و این اشخاصی که طرف سوء ظن واقع شده اند و این اشخاص هم بتوانند خودشان را تبرئه کنند ولی در يك دنیای آشفته که خود آقایان هم توجه دارید باین وضعیت و با پیمانی که ما با متفقین داریم ما نباید اجازة بدهیم یعنی مردمان ذی علاقه بکشور نباید تفوه این را بکنند که برخلاف سیاستی که دولت و مجلس شورای ملی آن سیاست را تصویب کرده است و آن موافقت با متفقین است و اگر برخلاف او يك عملی بشود البته آن عمل بنظر بنده بصلاح کشور ما نیست. آنروزی که پیمان میگذاشت در این جا گفته شد و مفصل هم صحبت شد که بستن پیمان و اتحاد با متفقین بصلاح کشور ما است و این صلاح را که امروز آقایان شاید بهتر بتوانند تشخیص بدهند که لگر آنروز خیلی روشن نبود امروز خیلی روشن است نباید اجازه داد که يك نفر از ایرانیان یا کوچک یا بزرگ روی يك احساساتی بخواهند برخلاف این سیاست یعنی سیاست مملکت و سیاستی را که مجلس شورای ملی تشخیص داده و دولت هم آن سیاست را تعقیب میکند عملی بکنند و اگر از راهی که شایسته و بایسته

است منحرف شدند بایستی جلو گیری شود این مورد هم البته یکی از آن مواردی است که متفقین ما از دیر زمانی این قضیه را تذکر میدادند که در این کشور يك عواملی از دشمنان ما هستند که مشغول هستند يك زمینه هائی برای خرابکاری می چینند دولت هم همیشه مراقبت میکرد موافقت میکرد تا اینکه این قانون را بدست بیاورد اتفاقاً یکی از این عوامل مؤثر که آقایان در جراند ملاحظه فرمودند بدست آمد و چند نفری هم در فارس و قشقائی بدست آمدند و در اثر دستگیری آنها يك اشخاصی را آنها اظهار کردند که با آنها ارتباط داشته اند و با آنها تماس داشته اند و مکانیه داشته اند و مذاکره داشته اند و دولت مقتضی دید پیشنهادات متفقین خودش را بپذیرد و از این اشخاص بازجوئی بشود و رسیدگی بکنند و رسیدگی هم با نمایندگان وزارت دادگستری و نمایندگان وزارت امور خارجه بعمل می آید و پس از رسیدگی آنوقت میتوانیم همانطور که آقای طهرانچی این عقیده را دارند شاید انشاءالله يك عده زیادی وارد این حرف نباشند آنوقت بگوئیم واقعاً آن اشخاصی که دستگیر شده اند صرف سوء ظنی بیش نبوده یا اینکه در این جریان دخالت داشته اند اگر دخالت داشته اند که البته باید عقاب شوند زیرا يك ایرانی نباید يك مشئی را که کشور آن مشئی را پسندیده و مجلس شورای ملی آن مشئی را صلاح دانسته برخلاف آن عمل کند و اگر چنانچه تقصیر نداشته و معلوم شد سوء ظنی بیش نبوده است اطمینان داشته باشید که همانطور که سابقین را که معلوم شد گناهی نداشته و مستخلص گردیدند اینها هم مستخلص خواهند شد (صحیح است)

رئیس - ورقه استیضاح قرائت میشود:
مقام ریاست مجلس شورای ملی

چون دولت رعایت قوانین مصوبه مجلس شورای ملی را راجع بخوار بار ننموده و در اول خرمین و برداشت محصول مردم را گرفتار سختی و تنگی نان و خوار بار دیگر کرده و با زیادتی محصول بر اثر سوء سیاست عمومی داخلی خود در سراسر کشور نگرانی و اضطراب فوق العاده ایجاد و با

تذکرات متواتری که از طرف آقایان نمایندگان وعامه مردم داده شده درصدد اصلاح و تأمین آسایش عمومی بر نیامده است لذا این جانبان دولت را در موضوعات مذکور و انحلال وزارت خوار بار قبل از تصویب لایحه تقدیمی آن از مجلس استیضاح و تمنا دارد مقرر فرمائید آقای نخست وزیر و وزیران مسئول هر چه زودتر برای طرح استیضاح در مجلس حضور بهر رسانند.

تهرانچی - مؤید احمدی - دکتر تاج بخش - موقر - ارگانی - شهابنگ - دولتشاهی - دبستانی - تولیت - رئیس - متن استیضاح بدولت ابلاغ خواهد شد.

۴ | مذاکره در طرح پیشنهادی آقایان نمایندگان راجع به تغییر تبصره ۴ ماده ۶۵ قانون نظام وظیفه |
رئیس - طرح پیشنهادی آقای بهبهانی و سایر آقایان مطرح است. قرائت میشود:

منظور از احتساب مدت خدمت زیر پرچم مشمولین تبصره (۶۵) قانون اصلاح قانون نظام وظیفه مصوب اسفند ۱۳۲۱ این بوده است که یا احتساب تمام یا قسمتی از مدت خدمت زیر پرچم مشمولین نامبرده که در تاریخ تصویب آن قانون کارمند رسمی و مشغول خدمت دولت بوده اند جزو مدت توقف در پایه حکم اعطای ترفیع از تاریخی که مدت قانونی توقف در پایه بسر رسیده صادر شود و کسانی که در سال ۱۳۲۲ در اثر اجرای تبصره نامبرده در صورت کفایت مدت قانونی توقف بدو ترفیع ذیحق باشند خواه هر دو ترفیع طبق مفاد تبصره و خواه یکی از آنها با طی تشریفات مقرر بوده باشد بهر دو ترفیع که احتراز دو پایه بالاتر است از تاریخ استحقاق (ولو قبل از تاریخ صدور حکم) نلیل میشوند و در سال ۱۳۲۳ و بعدها در هر صورت ترفیع پایه منوط بطی تشریفات قانونی و مقررات مربوطه خواهد بود.

کارمندی که طبق مفاد تبصره نامبرده تاریخ استحقاقشان بترفیع پایه قبل از فروردین ۱۳۲۲ بوده و حکم آن صادر شده یا بشود تفاوت حقوق ترفیع را از اول فروردین ۱۳۲۲ ببعد دریافت خواهند نمود.

نظر باینکه مدت خدمت زیر پرچم کارمندی که قبل از شروع انجام خدمت زیر پرچم در خدمت دولت بوده اند طبق مفاد تبصره (۲) ماده (۵) قانون نظام وظیفه عمومی مصوب ۲۹ خرداد ۱۳۱۷ بالطبع جزو خدمت رسمی محسوب بوده و هست و برای این امر پرداخت کسور تقاعد ضرورتی نداشته و بر فرض در بافت باید استرداد شود.

پرداخت کسور تقاعد بابت مدت خدمت زیر پرچم یکجا یا به اقساط بر عهده کسانی خواهد بود که خدمت زیر پرچم خود را پیش از ورود بخدمت دولت انجام داده اند.
رئیس - آقای بهبهانی.

بهبهانی - از آنجائی که هر پیشنهاد کننده باید البته در اطراف پیشنهاد خودش توضیحاتی بدهد این است که بنده اجازه میخواهم توضیحاتی عرض کنم. در نتیجه مذاکره ای که با آقای وزیر دارائی شد راجع بآن تبصره ماده ۶۵ اینطور قرار شد و با آقای وزیر دارائی موافقت شد که این پیشنهاد از طرف مجلس بشود و آقای وزیر دارائی هم قبول بکنند و حالا هم مطرح است البته این موضوع يك توضیحاتی لازم دارد که البته آن توضیحات داده خواهد شد و بعضی از آقایان هم يك پیشنهاداتی دارند و آن پیشنهادات گویا به مقام ریاست داده شده که یکی از آن پیشنهادات این است که يك عده هستند که رفته اند خدمت نظام وظیفه را انجام داده اند ولی سنشان مثلاً یکسال از این سنوائی که در این تبصره معین شده اتفاقاً یکسال کمتر است و این تبصره شامل آنها نمیشود بنده تمنا میکنم آقای وزیر دارائی همراهی کنند که جزء این قسمت محسوب شود و دیگر این که این جا يك عبارتی دارد که آن عبارت ممکن است یکقدری اسباب نگرانی شود و آن این است که این جا نوشته شده: در هر صورت ترفیع پایه منوط بطی تشریفات قانونی و مقررات مربوطه خواهد بود. این تشریفات قانونی را البته ما هم معتقدیم که تشریف قانونی باید باشد ولی يك نکته ایست و آن این است که چون در وزارتخانه ها مرسوم است که در هر سالی باید عده معدود و محدودی در آن وزارتخانه رتبه

بگیرند و اگر يك عده اضافه از مقرر شد که مثلاً میگویند پنج نفر باید باشد بهشش نفر داده نمیشود در صورتیکه اغلب هم میدهند ولی با تصویب نامه دولت که اگر از آن عده معین اضافه شد آن يك نفر را یادو نفر را پیشنهاد میکنند بهیئت دولت و هیئت دولت تصویب نامه صادر میکنند و آن تصویب نامه را بموقع اجرا میگذارند و باین ترتیب بآن یک نفر هم رتبه میدهند. بنده خواستم این را عرض کنم که این موضوع تشریفات در این جا ساقط شود یعنی اگر زیادتر از آن عده که باید وزارتخانه ها بدهند یکی دو تا زیادتر شد آنرا هم محتاج به تصویب نامه دولت نباشد این را هم خواستم از آقای وزیر دارائی خواهش کنم که قبول بفرمایند.

وزیر دارائی - در جلسه قبل هم بنده عرض کردم البته نظر باینکه آن تبصره که در قانون نظام وظیفه در مجلس راجع باین موضوع تصویب شده بود يك اشکال و ابهامی داشت که نسبت به بعضی ها يك تبعیضی بعمل می آمد این بود که در صدد بر آمدیم رفع این اشکال را کرده باشیم که تبعیضی در بین نباشد و روی این طرح البته توافقی حاصل شد و روی بعضی از قسمتها هم که اشکالی بود از قبیل بازنشستگی و غیره آن اصلاحات هم در این طرح بعمل آمد که نواقصی که هست رفع شود و بنده عقیده ام این است که آقایان نمایندگان محترم موافقت بفرمایند که بهمین ترتیبی که موافقت شده است فعلاً تصویب شود. اولاً نسبت به تشریفات قانونی این را نمیتوانیم صرف نظر کنیم زیرا اینها مرسوم است و نسبت بسایرین هم همین عمل میشود و نسبت بسالهای بعد هم که آقای بهبهانی فرمودند البته خودتان مستحضر هستید که این قسمتی را که نسبت باین سنوات مخصوص در نظر گرفته شده برای معافیت طبقاتی بود که خدمت نکرده بودند چون این معافیت بآنها داده شده بود گفتیم چون آنها را معاف کرده ایم و این عده حاضر شده اند و خدمت کرده اند انصاف و عدالت مقتضی این است که نسبت بآنها هم این عمل بشود و اگر از این حد متجاوز شود دچار يك مشکلاتی می شویم پس تمنا دارم از آقایان که فعلاً این تبصره بهمین

ترتیبی که موافقت شده است تصویب شود که مشکلاتی در کار پیش نیاید.

رئیس - آقای نرافی.

نرافی - عرضی ندارم چون دولت پیشنهاد را قبول کرده است.

رئیس - آقای ملک مدنی

ملک مدنی - شرحی يك عده از کارمندان دولت بتوسط بنده بساحت مقدس مجلس شورای ملی عرض کرده اند که در این طرحی که پیشنهاد شده است گنجانده شود و تقاضا کرده اند موقعی که این طرح مطرح میشود بعرض مجلس برسانم این را بنده حالا میخوانم:

در تبصره ۴ ماده ۶۵ قانون نظام وظیفه مقرر گردیده مدت خدمت نظام وظیفه متولدین ۱۲۸۴ تا ۱۲۹۴ جزء خدمت رسمی آنها محسوب گردد ولی متولدین ۱۲۹۵ به بالا از این حق محروم و باینکه در قانون نظام وظیفه سابق هم مقررات مدت خدمت نظام کلیه مشمولین جزء خدمت رسمی آنها محسوب گردد باینحال در تبصره معروضه طبقات ۱۲۹۵ به بالا مستثنی و موجب دلسردی و بیعلاقگی آنان در انجام وظایف محوله شده و با اینکه متولدین ۱۲۹۵ به بالا حاضر به بسیج و تعلیمات یکماهه بوده و مستند است این تبعیض واضح معلوم نیست. با عرض مراتب معروضه بنام حق و عدالت استدعا داریم مقرر فرمایند خدمت نظام متولدین ۱۲۹۵ به بالا هم جزء خدمت رسمی آنها محسوب و بترفیع مقرر نائل گردیده و از این راه کمکی بحال کارمندان بشود بنظر بنده این تقاضائی است که در قانون همینطور که خواسته اند و اسم برده اند پیش بینی شده و بنده نمیدانم چطور است اداره بازنشستگی این مدت را جزء خدمت آنها محسوب نمیکند اگر نظر آقا باشد آن موقعی که در مجلس تشریف داشتید آن جا تصویب شد و ما در قانون گذاریم مدت خدمت مشمولینی که خدمت نظام وظیفه را طی کرده اند جزء مدت خدمت آنها بایستی محسوب شود و بنظر بنده بایستی اداره بازنشستگی دیگر این اشکال را بکند و این اشکال وارد نیست

و تقاضا دارم آقای وزیر دارائی وقتی که این طرح مطرح شد يك توضیحی در این قسمت هم بفرمایند که رفع این اشکال بشود و بنده عقیده ام این است که وقتی يك قانونی از مجلس شورای ملی گذشت دیگر ادارات دولتی نباید يك تفسیر غلط بی جایی پیش خودشان بکنند و دلیل ندارد که يك دسته را مشمول کنند و دسته دیگر را رد کنند و باین جهت بنده خواستم این عریضه آقایان را بعرض مجلس برسانم و تقاضا کنم حضرتعالی برای تأمین آسایش آنها يك توضیحی بفرمایند که رفع این اشکال بشود.

وزیر دارائی - البته همانطور که اظهار فرمودند این قضیه در قانون تکلیفش معین است که اشخاصی که خدمت زیر پرچم را انجام میدهند آن مدت جزء خدمت رسمیشان محسوب میشود و قانون هم معین کرده و این قسمتی که این جا اظهار شد و همانطور که عرض کردم برای رفع ابهام تبصره ۴ ماده ۶۵ است بجهت اینکه يك اشکالاتی در آن قسمت بود که در این جا آن اشکالات را توضیح دادیم که رفع شود و نسبت باین عده هم که در تبصره در نظر گرفته شده از این جهت بود که متولدین این سنوات را در قانون نظام وظیفه ما آمدیم اشخاصی که زیر پرچم راطی نکرده بودند معاف کردیم اما وقتی که این قسمت را عمل کردیم و معاف کردیم البته در نظر گرفته شد و مذاکره شد نسبت بآنها یک خدمت کرده اند يك ارفاقهایی بشود همانطور که قانون معین کرده عملی میشود همانطور که عرض کردم این ارفاق برای همه است و باین جهت از آقایان تمنی میکنم که این را بهمین ترتیبی که هست موافقت بفرمایند اگر مطالب دیگری است ممکن است آنها را علیحده پیشنهاد بکنند چون بایستی آنها در اداره مطالعه شود و دقت کنند و نمیشود بدون مطالعه قبول کرد و اگر يك نظریاتی و پیشنهاداتی هست آقایان بدهند و بنده میدهم آنرا در اداره مطالعه کنند و درست کنند همانطوریکه در این قسمت عمل شده بعد خود بنده طرحی با لایحه ای که مهم باشد تهیه میکنم و تقدیم مجلس میکنم

مخبر فرهمند - تبصره ای که يك عده از آقایان تقدیم

کرده اند آنرا قرائت بفرمایند

رئیس - محاله صحبت ما در فوریت است

نمایندگان - رأی بگیریید بفوریت

رئیس - پیشنهاداتی در این زمینه رسیده است و همچنین يك کاغذی هم بتوسط آقایان رسیده است حالا در اینصورت مصلحت این است که در کمیسیون مذاکره شود یا اینکه صحبت بشود؟ اگر بيك فوریت صحبت شود و در کمیسیون هم مذاکره شود بهتر است

نمایندگان - آقایان موافقتند بدو فوریت

هاشمی - اجازه میفرمائید؟

رئیس - بفرمائید

هاشمی - بنده جزء امضاء کنندگان بودم و کاملاً موافق بودم و حالا از طرف عده ای از آقایان پیشنهاداتی رسیده است و تبصره هائی هم ضمیمه شده است که همه هم بجای خودش بجا است اگر موافقت میفرمایند برای اینکه تمام عرایض اشخاص مورد مطالعه قرار بگیرد و این تبصره ها مورد دقت واقع شود با قید يك فوریت باشد بهتر است که يك چیز کاملی بیرون بیاید (نمایندگان - مذاکرات کافی است)

رئیس - آقای بهبهانی

بهبهانی - عرض کنم این يك مسئله مهمی نیست بعضی از آقایان نمایندگان این تفسیر را لازم نمیدانند این يك چیز دقیقی نیست که بايك فوریت یا دو فوریت بگذرد استدعا میکنم آقایان موافقت بفرمایند با دو فوریت (نمایندگان - صحیح است) این است که بنده عقیده دارم رأی بگیریید با فوریت اول و دوم و بعد صحبت بشود

رئیس - رأی گرفته میشود به فوریت اول این لایحه

آقایان موافقین برخیزند (اغلب برخاستند) تصویب شد

رئیس - رأی میگیریم به فوریت دوم لایحه (اکثر

نمایندگان برخاستند) تصویب شد

رئیس - آقای سزاوار

سزاوار - البته آقایان تصدیق میفرمایند که مجلس شورای

ملی مرکز قوه مقننه است مسائلی که در اینجا مطرح میشود بایستی کاملاً در اطرافش غور و بررسی شود و بنظر بنده اگر یکی از ادارات یا یکی از وزارتخانه‌ها روی دلخواه خودش يك مطلبی را که مفهوم واقعی ندارد و تعبیر کند به آنطوری که خودش دلش میخواهد این خوب نیست که يك مطلبی را آنطور بکه مفهوم واقعی دارد و طور دیگر استنباط کند و تحمیل کند يك نظر دیگری را اساساً مستخدمین در وزارتخانه‌ها گرفتار هستند بيك اداره اشکال تراشی که آن اداره کارگزين است و مرکز ثقل آنها اداره بازنشستگی است که در آنجا یکمده مردمانی نشسته‌اند که کار آنها اشکال تراشی است و در آنجا خاصه و خرجی است و بعضی از اعضاء وزارتخانه‌ها را يك رتبه و دو رتبه میدهند و يك کسی را که نیم رتبه هم ندارد ۸۰۰ تومان حقوق میدهد ولی به یکمده دیگر تبعیض میشود بنده خواستم عرض کنم که اصلاً این هیچ اشکالی ندارد و ابهامی ندارد يك کلمه فعلاً را اداره تقاعد چسبیده است و از این کلمه استفاده میکند باینکه این کلمه ناظر است بان اشخاصی که در همین امسال مشمول ترفیع هستند بنا بر این این اشخاصی که میخواهند از این پایه بروند بیایه دیگر این دو سال را ضمن آن ترفیع محسوب میکنیم و این نمیشود در صورتیکه اینطور نیست چون در اطراف قانونی که در مجلس طرح میکنند و تفسیری که نوشته میشود خودش بمنزله قانون است روی این قسمت مذاکره شده و نظر این بوده است که مستخدمینی که دو سال خدمتشان را انجام داده‌اند آن دو سال جزو خدمت آنها محسوب شده ولو در هذاهالسنه دارای حق ترفیع هستند دو ترفیع بگیرند يك ترفیع هم باین جهت بگیرند و الا موضوعی نداشت که ما بگوئیم برود بحساب تقاعد بنظر بنده این ماده اصلاً زائد است يك چیز دیگری خواستم به آقای وزیر دارائی تذکر بدهم که این کلمه فعلاً اینطور برای مستخدمین اسباب زحمت شده و اداره تقاعد اشکال تراشی میکند بنا بر این بنظر بنده ممکن بود رفع اشکال بشود که اشخاصی که دو سال خدمت نظام وظیفه را انجام

داده‌اند آن دو سال جزو مدت خدمتشان محسوب است و اگر بایستی يك ترفیع بگیرند دو ترفیع بگیرند و این ایجاد زحمت برای مستخدمین میکند و این نقض غرض شده است **وزیر دارائی** - در آن ماده که نوشته شده بنده خودم هم دقت کردم همانطور که فرمودند این اشکال را بواسطه این کرده است که آخر اسفند باول فروردین تصادف کرده است آنوقت چون این پایه در آخر سال بوده است با آنها گفتند که دو رتبه نمیشود داد و این موضوع است البته اگر دوره آنچه را که در قانون نمی فهمد رجوع کند به تفسیر مجلس این ضرری ندارد و اینها هم دقت میکنند و آنچه را که میفهمند او را عمل میکنند و يك قسمت دیگر هم از نقطه نظر پرداخت کسور تقاعد چون ممکن است برای این اشخاص مشکل باشد پرداخت جمع کسور تقاعد اجازه داده شده که بطور اقساط پرداخته شود بنا بر این يك چیز مهمی نیست

رئیس - آقای دشتی

دشتی - مجلس همیشه این مسئله را گفته‌اند صورت مذاکرات مجلس بمنزله زمینه‌ایست از برای فهم قوانین و از همین جهت است که میبایست صورت مذاکرات مجلس بطور مفصل حساب شود برای اینکه مأمورین دولت در اجراء قوانین دچار اشکال نشوند یعنی مذاکرانی که در مجلس میشود زمینه و تفسیر حقیقی قانون است بنا بر این يك قانونی را که ما وقتی وضع میکنیم معنی ندارد که يك قانون دیگر برای توضیح آن وضع کنیم اصل مطلب این است که یکمده مشمولین مابین ۸۴ و ۹۴ اینها آن عده که رفته‌اند و خدمت نظام را انجام داده‌اند مجلس شورای ملی خواست باینها يك پاداشی و منفعتی بدهد چون يك عده مردمانی بودند وظیفه شناس و رفته‌اند وظیفه خودشان را انجام داده‌اند و یکمده رفته‌اند حالا آنهایی که رفته‌اند آن دو سال که خدمت کرده‌اند جزو مدت خدمتشان حساب بکنند و باز اگر مستحق ترفیع هستند بهشان داده شود این چه اشکالی دارد اگر اداره تقاعد احق است و نمی فهمد این را از مجلس شورای ملی بپرسد و بفهمد

و مجلس شورای ملی هم توضیحی میدهد الا آن راهش این است که يك توضیحی یکی از او بدهد و آقای وزیر مالیه قبول بفرمایند کافی است برای اینکه اداره تقاعد آنرا انجام بدهد و حالا نباید يك ساعت وقت مجلس را تلف کرد این مثل ماده ۱۳ قانون تعلیمات است که بامر آقای نراقی رأی دادیم و تصویب شد و هزار مطلب نویش بود این طرح تفسیری هم يك معمائی است که بنده نفهمیدم قصد ما این است که آن اشخاصی که دو سال خدمت نظام وظیفه شان را انجام داده‌اند این دو سال جزو خدمت آنها محسوب شود بنظر من این که دیگر اشکالی ندارد

رئیس - آقای انوار

انوار - مطلب را بطوری آقای دشتی بیان کردند که کاملاً روشن و واضح شد یکدفعه در کمیسیون نظام وظیفه تشریف آوردند و يك سر و صورتی داده شد همانطور که میفرمایند در واقع این مثل عبارتهای دوره نادری است موضوع اشکال سر این است که اگر یک نفری مستحق رتبه ۴ شد این شخصی که مستحق رتبه ۴ است میخواهد برود بر رتبه ۵ نظام وظیفه برای او دو سال سابقه خدمت تهیه کرده است و خدمت او میرساند که باید این رتبه را پیدا کند اشکالی که اداره تقاعد کرده است این است که گفته است این رتبه‌ها در طول هم است نه در عرض هم نمیشود يك کسی را که رتبه داده‌اند بعد دو رتبه باو داد اشتباه کرده‌اند و آن اشتباه را خواسته است واضح کند ما میگوئیم مطابق قانون استخدام کشوری سنوات را طی کرده است و رسیده است بمرتبهای که دارای رتبه ۵ باشد این شرحی که بیان کردند و توضیحی که داده شد تصور میکنم که اشتباه را رفع کند. این خدمت نظام وظیفه مثل سرداری است که در جنگ رفته و بواسطه يك خدمتی که کرده یکدرجه هم باو داده شده باشد بنده با آقای بهبهانی صحبت کرده‌ام که چون رتبه‌ها در طول است نه در عرض نمیتوانیم بیک نفر بگوئیم که دور رتبه ۵ داشته باشد ما میگوئیم این شخص را رتبه ۶ بدهیم که يك رتبه هم بابت

دو سال خدمت نظام وظیفه داده شده باشد زیرا رتبه‌ها در طول است نه در عرض و تقاعد هم باید همینطور قبول کند **رئیس** - آقای معدل **معدل** - عرضی ندارم **رئیس** - آقای بهبهانی

بهبهانی - در پیشنهادات وزارت دارائی مطلبی بود که آقای دشتی بیان فرمودند بنده هم عقیده‌ام این است که اگر ما معنای آن ماده را بخواهیم بفهمیم باید به بینیم غرض قانون گذار از این ماده چه بوده و مراجعه بصورت مفصل مجلس بکنیم روی همین میزان هم بنده صورت مذاکرات مشروح مجلس را آوردم پشت همین تریبون و استدلال کردم بقول آقای معدل و آقای تهرانچی که ایشان پیشنهاد کننده بودند و آقای تهرانچی هم مخبر کمیسیون بودند و نماینده وزارت جنگ هم حاضر بود و آنجا تصریح داده بودند باینکه باید دو رتبه داده شود نماینده کمیسیون میگوید بلی نماینده وزارت جنگ هم میگوید بلی (از آقای دشتی تقاضا دارم توجه بفرمایند عراض بنده را) متأسفانه همین موضوع که فرمودید ما عملی کردیم و آقای بیات هم موافقت کردند ولی با وصف این گفتند يك اشکالاتی در کمیسیون مالیه هست که آن اشکالات با مذاکره حل نمیشود بهتر این است که يك پیشنهادی بشود. يك پیشنهادی شد و بروند پیشنهاد را در آن اداره که مانع تراش هستند (سزاوار - بیرون کنند اینها را) که اگر این پیشنهاد را تصویب کنند این عیبها و اختلافها رفع میشود (نبیل سمیعی - همین عمل هم غلط بوده است) اگر آقای وزیر دارائی روی همین توضیحی که بنده داده‌ام در صورت مجلس هم خوانده شده اگر قبول کنند بنده هم موافقم و کافی میدانم و تصور نمیکنم برای ایشان هم اشکالی داشته باشد برای رفاهیت این عده‌ای که الان ۶ ماه است میدوند و در اطراف این مطلب زحمت میکشند و خودشان را کشته‌اند و بالاخره هم موفق نشده‌اند و حالا این را آورده‌اند به مجلس

اگر آقای وزیر دارائی موافقت کند بنده هم موافقم.

وزیر دارائی - همانطور که خدمت آقایان عرض کردم دو سه موضوع است که در این قانون نوشته شده یکی راجع به پرداخت کسور تقاعد است که اگر اشخاصی نتوانند این مبلغ را یکجا بپردازند ارفاقی شده است که با قسط بپردازند این يك قسمت يك قسمت دیگر راجع پرداخت کسور تقاعد است که اگر گرفته شده باشد باید مستمر شود و بنایستی از این اشخاص کسور تقاعد گرفته شود دو سه چیز است که در اداره محل اشکال واقع گردیده و يك قسمت دیگر از این قانون چنانچه عرض کردم دچار اشکال شده موضوع تاریخ است چون این قانون در ۲۹ اسفند گذشته است رتبه آن اشخاصی که در آن تاریخ داده اند نوشته اند مدت خدمتشان در همان رتبه که هستند مؤثر است و چون در ۹۲ اسفند مدت خدمتشان تمام شده است باید اول فروردین رتبه بگیرد حالا این اشکال پیش می آید که مطابق آن قانون نمیشود داد بعقیده بنده هم عبارت طوری که این اشکال برای آنها پیدا شده است که دو تا ترفیع در يك تاریخ نمیشود داد این يك اشکالی است که تاریخ ۲۹ اسفند و اول فروردین پیش آورده است و این اشکال را تولید کرده است حالا آقایان میفرمایند کافی است بنده نمیدانم این چه نظری است حالا ممکن است این نظر را از طرف ریاست مجلس بنویسید بنده قبول میکنم

رئیس - آقای تهرانیچی

طهرانچی - در این موضوع بطوریکه آقای دشتی هم فرمودند و در مذاکرات خودم بقدر کافی توضیح دادم و حتی یکدفعه هم خدمت آقای وزیر مالیه شرفیاب شدم و آن صورت جلسات را بحرم خدمتشان و عرض کردم که مقصود این است که این دو سال خدمت باید به سنین خدمتشان اضافه گردد هر موقعیکه استحقاق پیدا میکنند بگیرند این دیگر اشکالی ندارد حتی استدعا کردم با اداره تقاعد هم بنویسند و تفسیر کنند که دیگر اشکال نکنند و مورد ايراد اداره

منظور دارند و نیز بعد از این ارتقا هم اگر تصادف پیدا کند و استحقاقی پیدا کند با ارتقاء دیگری غیر از آن مدت دو سال چرا نباید باو داده شود این ارتقا را طبق خدمتی که کرده باید بهش داد و آن ارتقا را هم طبق قانون باید بهش داد و هیچ مانعی هم ندارد و بنایستی بخل کرد آن ارتقا را به وجب قانون باید بهش داد و این ارتقا را برای انجام دو سال خدمت نظامش باید داد بنده از آقای وزیر دارائی خواهش میکنم که آنچه را که بنده عرض میکنم تصدیق بفرمایند که این بمنزله تفسیر صحیح قانون خواهد بود که این دو سال خدمت با پرداخت کسور تقاعد جزء مدت خدمتشان محسوب شود و تمام لوازم و ملحقات این دو سال خدمت نیز باید ضمیمه استخدام آن مستخدم بشود یعنی در نتیجه احتساب این دو سال اگر مستحق ترفیع شد باید ترفیع را برایش منظور کنند و برای او بشناسند و لو اینکه در یکسال دو رتبه برای او قائل شوند این حاق مطلب است و الا آن طرحی را که آقای بهبهانی پیشنهاد کرده اند بنظر بنده هزار اشکالات دیگری برایش میتواند معین کنند عیناً حکایت همان آخوند های قدیم که برای هر کلمه سی تا اشکال میتوانستند برایش بگیرند با اینکه مثلاً مینوشتند با تمام توابع و لواحق شرعی و عرفیه حتی الوتد فی الجدار و بالاخره دست يك آخوند لجوی که میافتاد هزار اشکال بهمین عبارت میکرد و حالا اینجا هم ما اگر بخواهیم این تفسیر را که بصورت این طرح تصویب کنیم ما تشویق کرده ایم از اشکال تراشی این اداره تقاعد و این بهیچوجه صلاح نیست حالا با اینکه بنگاه تقاعد رئیسش مرد نجیب درستی است با این حال ملاحظه بفرمائید يك همچو امر واضحی و کار فرهنگی را چند ماه است به تعویق انداخته حالا هم بنده عرض میکنم که هر چه تفسیر بر این اضافه کنیم اسباب خواهد شد که مؤسسه تقاعد تشویق شود برای اشکال تراشی برای مردم و بعقیده بنده این اساس و این پایه ریخته شده است برای مزاحمت مردم و کار فرهنگ و مردم را خراب کرده است این بنگاه تقاعد و خدا کند بتوسط این

مستشارها ریشه این بنگاه کنده شود که مردم راحت شوند

وزیر دارائی - بنده البته نمیخواهم آنطور دفاع کنم که مستخدمین همه درست و صحیح هستند ولی شاید يك اشخاصی هم پیدا شوند که از وظایف خودشان قصور میکنند و بنده معتقدم که ما بنایستی طوری صحبت کنیم که همه را دل سرد کنیم اینطور که آقای نراقی اظهار میفرمایند که همه شان خراب هستند و درش را باید بست بنظر بنده اینطور نیست اداره تقاعد البته برای این است که قانون را اجرا کند و وقتی که بخواهد بوظیفه اش عمل کند اشخاص هم مکرر میشود و بد هم میگویند و البته اگر موردی آقایان سراغ داشته باشند که اداره تقاعد برخلاف قانون عمل کرده باشد بفرمایند تا بنده تعقیب کنم (معدل - در همین مورد اشکال تراشی کرده است و برخلاف قانون را تعبیر کرده است) و بطور کلی بعقیده بنده نباید اسباب دلسردی مستخدمین را فراهم کرد و اما عبارت تبصره این که مینویسد در صورت پرداخت کسور تقاعد بمانند پایه که فعلاً دارا میباشد جز در مدت خدمت رسمی آنان محسوب میشود یعنی در همان پایه حساب میشود و این پایه را هم عرض کردم چون حالا هم آخر سال است و نمیشود حساب کرد (همه نمایندگان) با این حال عرض کردم این اشکالی ندارد ما خواستیم رفع اشکال شود همیقدر ما البته يك مستمسکی میخواهیم که رفع اشکال بشود حالا آقایان میل ندارند که این طرح تفسیری از آن ماده کرده باشد و میل ندارند ممکن است همانطور که عرض کردم مجلس اجازه بدهد که از طرف ریاست مجلس يك شرحی بوزارت دارائی نوشته شود که منظور مجلس این بوده است و ما هم اجرا میکنیم

نخست وزیر - چون آقای سمیعی وزیر کشور بمناسبت عارضه کسالت استعفا داده اند آقای ندین وزیر مشاور ریاست وزارت کشور معرفی میکنم

رئیس - آقای مخبر فرهمند

مخبر فرهمند - بنظر بنده وقت مجلس را مدتی گرفتن

برای يك کلمه این مقتضی نباشد و بعلاوه با این پیشنهادات

يك مشکلاتی هم ممکن است به آن اشکالات اضافه شود بنده معتقدم که همانطور که مجلس موافقت کرده است و آقای وزیر دارائی هم قبول کرده اند بهمین قناعت شود و تمام شود و يك تبصره هم آقایان پیشنهاد کرده اند که از مشمولین ۱۲۹۵ ببالاهم مشمول بشوند و این تبصره هم تأیید میکند آن قانون را یعنی سنوات خدمت زیر پرچمشان را حساب می کند و اگر ذی حق در ترفیع باشند ترفیعشان را می دهند به عقیده بنده و این تبصره هم خیلی ساده است و قبول بفرمائید رفع اشکال میشود و راجع به این موضوع بنده عقیده ام این است که بهمین مذاکراتی که شد که در واقع بمنزله تفسیر قانون است قناعت کنیم.

رئیس - آقای ارحدی .

اوحدی - بطوریکه مذاکره شد حیف است وقت مجلس اینقدر برای توضیح يك مطلب مختصری وقت مجلس تضییع شده باشد و بنده این شرح مفصل را که این جا نوشته شده بعنوان طرح پیشنهادی هر چه خواندم و هر چه فکر کردم که کدام قسمتش مورد توجه است نتوانستم استنباط کنم یکجا میگوید کسانی که در سال ۱۳۲۲ در اثر اجرای تبصره نامبرده الی آخر این يك قسمت کارمندانی که طبق مفاد تبصره نامبرده استحقاقشان بترفع پایه قبل از فروردین ۱۳۲۲ بوده و حکم آن صادر شده یا بشود تفاوت حقوق ترفیع را دریافت خواهند کرد بنده نمی فهمم اصل پیشنهاد خواستن حقوق است یا مشمول کردن مستخدمی که نظام وظیفه خودش را انجام داده است کدام یکی است؟ باین جهت بنده با این طرح مخالفم زیرا توجه بفرمائید در قانون ۱۳۱۰ نظام وظیفه معین شد مستخدمینی که مشمول نظام وظیفه میشوند و میروند برای خدمت آن مدتی که در خدمت نظام وظیفه بوده اند جزو مدت خدمتشان محسوب میشود این را نمیدانم اداره تقاعد چطور رفتار کرده است این یکی ماده ۳۴ قانون ۱۳۱۷ او هم همین نکته را تأیید کرد مستخدمین رسمی و مستخدمین جزء وزارتخانه ها که به نظام وظیفه

تفسیری که شد بمؤسسه تقاعد ابلاغ فرمائید و رفع اشکال را بفرمائید یا اینکه اگر هم میخواهید تفسیری بکنید خیلی خوب يك مطلب ساده بنویسید و تصویب بفرمائید بهر حال یکی از این مطالب را صراحتاً نمی فرمایند و وقتی که صحبت میکنند باز می بینیم مطلب همان است و ضمن فرمایشاتشان میفرمایند که سال با آخر رسیده است و دوزخ بیشتر با آخر سال باقی نیست بنده میخواستم به آقای وزیر دارائی عرض کنم که مطلب را کوتاه فرمائید و این اداره تقاعدی که از اشعار تعریف میفرمائید يك اداره اشکال تراشی است فرمودید که موردش را بشما تذکر بدهیم بنده عرض میکنم یکی از آن موارد اشکال تراشی همین مورد است الان یکماه است در مجلس شورای ملی مذاکره است که اداره تقاعد بد فهمیده شاهم هر روز اینجا هستی توی روزنامه ها هم نوشته شده و اینها هم خوانده اند معدلک نیامده اند خدمت و بگویند آقای ما متقاعد شدیم و همینطور به اشکال تراشی خودشان باقی مانده اند حالا حاضر تعالی اگر استنباطتان از مذاکرات مجلس و آقایان کافی است و قانع شده اید بفرمائید کافی است اگر هم نیست بفرمائید کفایت نیست که يك قانون جدیدی بگذاریم.

رئیس - آقای بهبهانی .

بهبهانی - بنظر بنده هر چه در این موضوع مذاکره شود مطلب غامض تر میشود عقیده ما مجلسی ها این است که آنچه که در آن قانون گذشته است کافی است و اداره تقاعد نباید اعتراضی کند و بایستی مقام آنها را بهشان بدهد ولی وزیر وقت میگوید من برای اجرای این قانون يك چنین پیشنهادی را احتیاج دارم بنده عقیده ام این است که آقایان قبول بفرمائید که یا مذاکراتی که در این باب شد این را مالیه قبول کند و یا اینکه این ماده توضیح را قبول کنند و تصویب کنند گرچه این پیشنهاد يك مزایای دیگری هم دارد که يك اشخاصی از نظر کسور تقاعد و جهات دیگر هم گرفتارند و این پیشنهاد تکلیف آنها را معلوم میکند و

از این جهت بنده خواهش میکنم آقایان این پیشنهاد را قبول بفرمایند موافقت بفرمایند و فعلاً هم بنده تصور میکنم که مذاکرات کافی است و رأی گرفته شود.

رئیس - آقای وزیر دادگستری .

وزیر دادگستری - لایحه ایست تقدیم میکنم برای اصلاح دادگاههای نظامی و مربوط به اصلاح آئین نامه های قانون موقت حکومت نظامی است اجازه میفرمائید که بکمیسیون راجع شود.

رئیس - آقای انوار مطلبی دارید .

انوار - بنده يك توضیحی میخواستم عرض کنم و آن این است که آقای دشتی و دیگران هم فرمودند که این عبارت مبهم است و کسی سردر نمیآورد و همینطور هم هست حالا قطع نظر از اینکه از هر جهت مجمل است غیر قابل عمل هم هست حالا بحسب تبصره باشد یا نه کی تبصره اینطور بوده خدمت کردن در محل خودش این استحقاق را به او داده است و خدمت در نظامش هم این را مسحق يك رتبه دیگر کرده است کی تبصره او را مستحق ذو ترفیع کرده بود که در اینجا اینطور پیش بینی کرده اید تبصره به غیر از يك رتبه بیشتر نداده است این است که بنده این قسمت را اصلاح نموده و پیشنهاد کرده ام و این هم واضح است آقای وزیر دارائی شما این جا بوده اید در مجلس ممکن است حالا هم این طرح را با پیشنهادات بفرستید بکمیسیون که در آنجا يك ماده واحده اش بکنند در سه سطر که روشن باشد و همه هم متوجه بشوند این است عرض بنده و شما هم آقای بهبهانی موافقت کنید برای اینکه عبارت یکطوری است که در مقام عمل اسباب زحمت میشود بهتر است که آقای وزیر دارائی و آقای بهبهانی هم موافقت بفرمائید که برود بکمیسیون

رئیس - آقای بهبهانی .

بهبهانی - بنده عرض کردم که هر قدر در اطراف این موضوع بحث شود بیشتر اشکال تولید میکند بنابراین بنده مخالف نیستم که برود بکمیسیون ولی يك نکته هست که اولاً باید کمیسیون این کار معلوم شود که چه کمیسیونی

است و ثانیاً يك نکته هم این است که پس فردا موقعی است که بایستی این ترفیعات داده شود و این مطلب باید ختیلی زود حل شود و این مردم ترفیعتشان از بین میرود و با جلب توجه آقایان باین نکته بنده هم قبول میکنم که برود به کمیسیون که زود تر تکلیف یکمده اشخاص معین شود.

رئیس - آقای انوار پیشنهاد کرده اند بکمیسیون فرستاده شود.

انوار - چون اصل موضوع مالی است باید برود بکمیسیون بودجه ولی آقای دکتر طاهری میفرمایند که بکمیسیون نظام هم راجع میشود بنا بر این بنده موافق هستم که برود بکمیسیون بودجه و اعضاء کمیسیون نظام هم بیایند در کمیسیون بودجه و همانجا تکلیف هم معلوم شود

رئیس - رأی گرفته میشود به پیشنهاد آقای انوار (جمعی از نمایندگان - آقا کسی مخالف نیست)

رئیس - بسیار خوب. بنده خیلی متأسفم که عرض بنده را اول قبول نکردید و این مذاکرات همینطور طولانی شد و نتیجه هم نگرفتیم بهر حال بکمیسیون فرستاده میشود و حالا هم آقای وزیر دادگستری تقاضا دارند قانون راجع بمجازات پیشه وران که خیلی مهم است مطرح شود

۵ طرح لایحه مربوط به تشدید مجازات گران فروشان

(بشرح آتی خوانده شد)

لایحه شماره ۱۶۵۳۹ دولت راجع بمجازات گرانفروشی پیشه وران با حضور آقای وزیر دادگستری در کمیسیون قوانین دادگستری مطرح گردید پس از مذاکرات لازمه و توضیحاتی که آقای وزیر بیان نمودند ماده واحده پیشنهادی بشرح زیر تنظیم و موافقت شده اینک گزارش آنرا برای تصویب قطعی مجلس شورای ملی تقدیم میدارد

ماده واحده - پیشه وران و فروشندگان که کالاهای خود را گران تر از نرخى که دولت یا شهرداری معین مینماید بفروش رسانند یا بمنظور گرانفروشی و تخلف از نرخ مقرر از فروش خود داری کنند یا کالای خود را در

دکان یا مغازه یا خانه یا جای دیگر پنهان کرده و مخفیانه بفروشند یا ظاهراً با نرخ معمولی ولی باطناً گرانتر از نرخ مقرر بفروش رسانند برای دفعه اول ۵۰ الی دویست ضربه شلاق که از روزی ۵۰ ضربه تجاوز ننماید) یا به ۱۱ روز الی سه ماه حبس تأدیبی یا به ۲۰۱ الی هزار ریال غرامت محکوم میشوند و در صورت ارتکاب مجدد بحد اکثر کیفر شلاق و یکی از کیفرهای دیگر مقرر در این قانون و بمحروریت از شغل خود از یکماه تا سه ماه محکوم میگرددند و بعلاوه محل کسب آنها (باستثناء نانوائی و قصابی) از یکماه تا سه ماه تعطیل میشود.

تبصره ۱ - برق که بمصرف روشنائی و سایر مصارف عمومی میرسد جزء کالا محسوب بوده و نیز تجاوز صنعتگران از قبیل خیاط و غیره از نرخ مقرر شهرداری مشمول همین قانون است.

تبصره ۲ - احکام صادره در مورد کیفرهای فوق قطعی و بلا فاصله قابل اجرا است

تبصره ۳ - وزارت دادگستری برای سرعت رسیدگی و اجرای کیفرهای مذکور فوق آئین نامه لازم را تهیه مینماید.

نقابت

رئیس - ملک مدنی

ملک مدنی - موضوع گران فروشی کسبه تهران حقیقه یکی از موضوعات مهمی شده است و هیچکس نیست که از دست این طبقه در رنج و زحمت نباشد از فقیر و غنی البته فقرا و کسانی که توانائیشان کم است بیشتر در زحمت هستند و این لایحه یکی از لوايح بسیار خوب و مفید است ولی بنده میخواستم عرض کنم که این را کسی اجرا مینماید این يك مشت مردمی که توی شهرداری هستند شما میخواهید این قانون را اجرا کنید؟ این نمیشود برای اینکه اینها يك دستگاهی هستند که میروند و يك پولی میگیرند و میروند بی کارشان و وقتی بنده یا شما یا هر کس مواجه با این کسبه شده است با دکان میوه فروش رفته و

اسم نرخهای شهرداری را میبرد آن کسب و آن میوه فروش با کمال جرأت میگوید حرفهای شهرداری همه اش بیمورد و بیهوده است و این نرخها و این چیزها مسخره است شما اگر میوه خوب میخواهی باید پنج برابر بدهی اگر نمیخواهی برو پی کارت ملاحظه بفرمائید اینها بقدری جری و پرور شده اند دلیل هم این است خیلی واضح و روشن که وقتی بازرس شهرداری میاید آنجا این مردی که روزی صد و پنجاه تومان مداخل میکند پنج تومانش را میگذارد توی دست او و او هم میرود پی کارش. حالا بعقیده بنده این حبس و شلاق و مجازات صحیح ولی دولت باید این دستگاه رادرس کند حقیقه عرض میکنم این یکی از دستگاههایی است که در زندگی افراد خیلی تأثیر دارد مخصوصاً در زندگی افراد شهر تهران برای اینکه طبقه عامه باید از کالاها استفاده کنند البته يك کالا هائی است که باید از خارج بیاید مثل قند و شکر و غیره و يك عده از اشخاص هستند که سوء استفاده میکنند و گران میفروشند. دولت میدهد یکمده تومان او میدهد پنجاه تومان ولی يك چیز هائی است که در داخل مملکت است مثل خرزهره و سبزی بادمجان که مال مملکت خودمان است دیگر نباید در این قسمت هم اجحافاتی بشود. خدا شاهد است بنده این را با آقای وزیر عدلیه عرض میکنم این لایحه ای که آورده اند بسیار لایحه خوبی است ولی دولت باید توجه بکند و يك تصمیم اساسی بگیرد زیرا جا این دستگاه اگر صد تا از این قوانین را بگذرانیم ممکن نیست که رفع این اشکالات بشود. این يك موضوعی است که تمام طبقات از آن استفاده میکنند با این ترتیب که نمیشود. مثلاً طبقات عامه باید در این موقع تابستان از هر گونه میوه استفاده کنند حالا هر طور دلش میخواهد این میوه فروش و سبزی فروش استفاده کند و کالایش را بفروشد اینک نمیشود! این بی انصافها متمول شده اند چونکه تجاوز میکنند و هیچ اعتناء نمیکند. بنده اینجا صریح عرض میکنم که اینها از ضعف دولت استفاده میکنند و الا دلیل ندارد که يك مشت مردمی میخواهند يك سکنه بیچاره

را در عذاب و رنج بگذارند بنا بر این بنده عقیده شخصی ام این است و تصور میکنم که آقایان هم عقیده شان این است که پس از گذشتن این قانون اولین دفعه دولت باید در هیئت وزراء تصمیم بگیرد و يك فکری برای اداره و اجرای اینکار بکند والا ما سابقه داریم که هر قانونی که گذشته است دست يك اشخاصی داده اند که بهیچوجه من الوجوه تأثیری نداشته است و مردم هم استفاده نکرده اند

وزیر دادگستری - نکته ای را که آقای نماینده محترم تذکر دادند البته خیلی بجا و صحیح است. اجرای این قانون دو مرحله دارد مرحله اول تحقیق در قیمتهای عادلانه است که این با دولت است تا آنجائی که مربوط میشود به اداره تثبیت قیمتها و شهرداریها و قیمتها را برای کالاهائی از قبیل میوه و حبوبات شهرداری معین میکند و البته امیدواریم که در قسمت اول خیلی خوب دقت بشود که رعایت حقوق بشود. چون ممکن هم هست که بعضی از پیشه وران گران بخرند که گران میفروشند علی ای حال بایستی ملاحظه کنند که هر دستی که گران تر از نرخ مقرر میفروشد او مستلزم مجازات باشد این قسمت اول. قسمت دوم اجرای مجازات است که وزارت دادگستری بنده اگر چه نمیخواهم در اینجا عرض بکنم که موجب یأس است بواسطه کندی دستگاه و انتظامات و سرعت کارها ولی باز امیدواری دارم که با يك تشکیلات و سازمان مخصوص کار کنیم که بهتر از قوانین دیگر اجراء بشود که سریعتر هم اجراء بشود البته ما سعی خواهیم کرد

رئیس - آقای هاشمی

هاشمی - این موضوع بجای خودش قابل تأسف است که پس از سالها مجبور شدیم مجلس شورای ملی يك همچو قوانین سختی نسبت باشخاصی که تخطی کرده اند از حدود وضع کنند مسئله ای را که آقای ملک فرمودند این مسئله را بطور شوخی نمیشود تلقی کرد. دستگاه قانون گذاری متوجه معایب است متوجه گرفتاری مردم هست و يك قوانین را با حسن نیت وضع میکنند ولی در اجراء بيك صورتی درمیآید

که مردمی که بایستی آن قوانین به نفعشان باشد از آن متمتع نمیشوند و بهره مند نمیشوند بلکه گرفتارتر هم میشوند. آقا این موضوع يك موضوعی است که همه ملت از دولت خواهان بوده اند یعنی در درجه اول تأمین ارزاق و تعیین قیمتها عادلانه برای کالاها و غیره اینها را تقریباً عامه مردم از دولتها میخواستند. دولتهای قدیم هم برای اجرای این منظور ها ابتدا ملاحظه نمیکردند و مجازاتهایی میکردند که در دنیای امروز خیلی بعید و غریب بنظر میآید مثلاً کباب فروش را به نیزه بکشند و توی آتش کباب کنند که شاه عباس مخصوصاً این کار را کرد یا اینکه نا نوا را در تنور گرم بیاندازند ولی آن مرد خارجی تصدیق کرده است که اینگونه مجازات يك مرتبه است و دیگر متکول می شود زیرا مردم ادب میشوند. آیا شما دستگامی برای اجرای این قانون دارید؟ آقای ملک مدنی دستگاه اداری تمام مورد مسخره فلان سبزی فروش قرار گرفته است و در این میان ضعیف بکلی پایمال شده اند. يك فکری بفرمائید که آن روزی که این قانون از مجلس گذشت يك دستگاهی باشد که يك دفعه در مرکز ایران اعلان بشود که این قانون نسبت به نرخها و خوار بار اجراء میشود و وقتی که چهار فقره جداً اجرا شد دیگر مستغنی هستند که این قانون را بحدود کرمان و بلوچستان و سیستان و آرس کنار بفرستند. در مرکز که دیدند اجرا شد و شنیدند ما مورین هستیم که در مقابل انجام وظیفه حاضر نیستند دست برای گرفتن رشوه دراز نکنند آنوقت همه ادب میشوند و همه حدود ایران و داخله ایران و شهرستانها اداره میشود و امن میشود و الا این وضع فعلی يك وضع نمرود آمیز عجیبی شده است که بهیچوجه کاری انجام نمیشود زیرا هیچکس برای خودش وظیفه و مسئولیتی نمیداند. این است که با این وضع قانون وضع کردن بشوخی شبیه تر است و باید قدری دستگاه اجرا کننده را تقویت کنید و صورت جدی بآن بدهید تا این قوانین عملی شود این بود عرایض بنده

نقابت - عرض کنم قضیه گران شدن اجناس و ازدیاد قیمتها و بالا رفتن قیمتها روز بروز متکسی است بيك علت

میخورد و ضرر میکند و به آنها آرد میدهد با وجود این خبازها بیشتری هائی عیدیده دارند که از هر کدام روزی يك تومان میگیرند بعنوان رشوه که اگر کلفت و نوکر او آمد او را معطل نکنند و زود تر باو نان بدهند البته اینها قابل تحمل نیست. اگر بنا شد که يك مرضی پیدا شد و يك سرچشمه ای پیدا شد نباید ما آنرا تشویق کنیم با ایجاد منویات سوء باین جهت این قانون از حیث اینکه تهدید میکند بسیاری از متعديان داخلی و یقیناً هم تعدیل میکند نرخها را خوبست و يك لطفی هم دارد برای اینکه احکامی که بموجب این قانون صادر میشود بموجب آن تفسیر آخرش قطعی و قابل اجرا است فرض کنید که استیناف دارد تمیز دارد و معطل میکنند که بروند و به بینند چطور میشود خیر اینطور نیست غرض اینست که وزارت دادگستری که وقتی رأی داد حکمش قطعی است و قابل اجراء است. حتی در کمیسیون نظر این بود که این احکام را ببرند در محل وقوع جرم مثلاً آن میوه فروش را در خیابان اسلامبول ببرند خوب بزنند. شاید این وضعیت از نظر موقعیت مملکت مقتضی نباشد ولی آن سبزی فروش و میوه فروش و قصاب و مردمان متعددی باید بدانند که این حکم قطعی است و اجرا خواهد شد و در اثر تکرار مجازات زیاد تر خواهد شد و بدون معطلی اجراء میشود. مسئله دیگر این است که شهرداریها تا بحال يك قانونی نداشته اند برای تعیین نرخشان یعنی عملاً اداره شهرداری يك نرخ تعیین میکرد و توی روزنامه ها اعلان میکرد و اگر کسی برخلاف مقررات شهرداری رفتار میکرد و خلافی پیش میآمد او را میفرستادند به محکمه دو تومان یا سه تومان جرم از او میگرفتند ولی البته ملاحظه میفرمائید که او ۵۰ تومان صد تومان زیادی گرفته است چه اشکالی دارد برای او که دو تومان یا سه تومان آنرا بپردازد این که برای او ضرری ندارد. البته در آن وقت مجازات بود ولی مرعی نبود ولی حالا در متن این قانون ذکر شده است که گران فروشی نکنید و تخلف نکنید از نرخى که دولت و شهرداری معین میکنند و این ماده برای شهرداری

ایجاد صلاحیت میکند و حق دارد تعیین نرخ بکند و چون این يك شوری است در گزارش هم ذکر شده است که برای تصویب قطعی بوده و زود تر تصویب میشود بنده عرض میکنم که غرض صدور حکم این است که بمرحله اجراء گذارده شود و آقای وزیر دادگستری هم يك وعده ای فرمودند که بموجب تبصره آخر برای سرعت رسیدگی يك آئین نامه ای تنظیم کنند در اینجا و يك دستگاهی تنظیم بکنند که با سرعت ودقت بشود این نظر را انجام داد. (کافی است مذاکرات) **رئیس** - آقای انوار

انوار - بنده خیلی اضطراب داشتم که لایحه حقوق مستخدمین بیاید که الحمدلله قانون آمد و موفق شدیم که توسط این قانون جلو گیری کنیم از این کار که این مستخدمین بیچاره را نجات بدهیم.

یمن اسفندیاری - آقا اجازه بفرمائید این موضوع باشد برای جلسه دیگر.

انوار - اجازه بفرمائید بنده صحبت کنم بنده خودم مواظب در کار هستم اینجا يك عبارت کم دارد و آن کم فروشی است. گران فروشی دارد تعدیات دارد ولی بکلمه کم فروشی ندارد موضوع دیگری هست که بنده در کمیسیون عرض کردم و حالا هم بعرض میرسانم و امیدوارم که اکثریت قبول کند و آن این است که «پیشهوران و فروشندگان که کالاهای خود را گران تر از نرخى که دولت یا شهرداری معین مینماید بفروش رسانند یا بمنظور گران فروشی و تخلف از نرخ مقرر از فروش خود داری کنند» این باز يك عذری از برای آنها تهیه کرده ایم که بمنظور گران فروشی خودداری از فروش بکنند اینجا بنده يك طرحی پیشنهاد کرده ام که همانطور که در قانون منع احتکار هم نوشته شده که هر کسی که کالا دارد و نمی فروشد. این شخص مشتری محتاج است و آماده است درد کان فروشنده هم هیچ نظر ندارد که گران بفروشد ولی نمی فروشد اگر نمیخواست بفروشد پس چرا آورده است در دکان وقتی که آورده است در دکان نباید بفروشد چون در معرض فروش گذاشته است مجبور است که

بفروشد و اگر فروخت باید مجازات بشود. این است که بنده منظور از گران فروشی را برداشته ام و فقط قید شود اگر فروشنده خود داری از فروش کند اگر چه این منظور هم نباشد فقط خود داری از فروش بکند باید مجازات شود. این است که من منظور از گران فروشی را برداشته ام که صاحب مال عذری نداشته باشد. حالا این پیشنهاد بنده بود آقای یمن اسفندیاری که چون پیشنهاد کرده بودم مجبور بودم که توضیحی عرض کنم و نظر بنده این است که بهترین عبادت در این ماه رمضان این است که ما این لایحه را رأی بدهیم و اگر پنجاه تا را صد تا هم بکنید باز کم است خدا شاهد است.

رئیس - شما پیشنهاد دارید باید پیشنهادتان خوانده شود و رأی بگیریم ولی فعلاً عده کافی نیست برای رأی. اگر تصویب میفرمایید جلسه را ختم کنیم جلسه آتیه . . . .

ملک مدنی - بنده اعتقاد این است اجازه بفرمائید این لایحه را تمام کنیم.

رئیس - به بینید رفته اند آقایان عده کافی نیست.

یمن اسفندیاری - اجازه بفرمائید بنده صحبت کنم برای اینکه عده کافی است برای مذاکره (رئیس بفرمائید) حالا ما در قسمت این لایحه صحبت نمیکنیم برای اینکه آنچه لازم بود گفته شد و توجه آقای وزیر داد گستری هم انشاء الله معطوف این نکته خواهد بود که همانطور که آقای ملک مدنی فرمودند پسر که ناخلف اقتد پسر زرد چوبش ولی پدر که ناخلف اقتد معلوم نیست که تکلیفش چیست. البته این افرادی که زیر شلاق تنبیه میشوند جای تردید نیست متنبه میشوند و در این بدبختی مردم تخفیف حاصل میشود ولی این قسمتی را هم که آقای ملک تذکر دادند و بعضی از آقایان دیگر هم تذکر دادند گمان میکنم که خود آقایان نمایندگان موارد عدیده دیده باشند که مأمورین در دکانها آمده اند و معاملاتی کرده اند و بالاخره قضیه گذشته است و حالا هم اگر قانون بگذرانیم و آن نتیجه مطلوبه را ازش نگیریم تصور میکنم که نقص غرض باشد. حالا نسبت باین

قانونی که آورده اند آقای وزیر داد گستری قطعاً يك توجهات دیگری خواهند فرمود باینکه عمالی که باید این قانون را اجرا کنند دیگر آن مشکلات و محظورات پیش نیاید. اما سئوالی که داشتم راجع به تبصره این قانون بود که مینویسد « برق که بمصرف روشنائی و سایر مصارف عمومی میرسد جزء کالا محسوب بوده و نیز تجاوز صنعتگران از قبیل خیاط و غیره از نرخ مقرر شهرداری مشمول همین قانون است میخواستم آقای مخبر توضیح بدهند که بنده نفهمیده ام.

رئیس - پیشنهاد کنید در موقعش خوانده میشود.

یمن اسفندیاری - بنده پیشنهاد ندارم اول توضیح می خواهم که مطلب معلوم شود بعد اگر معلوم نشد پیشنهاد میدهم.

نقابت - عرض کنم موضوع برق این است که البته در تهران برق متعلق به شهرداری است ولی در ولایات شرکتهائی است که برق را میفروشند. مثلاً در خوزستان بخصوص با وجود اینکه در تابستان با ۵۰ درجه حرارت مردم حاجت به برق دارند و جزء مایحتاجشان است و تمام احتیاجات آنها با برق انجام می شود ولی برق نیست و میگویند کیلواتی ۸ ریال بدهید یا برق نیست اگر چه حالا ماشینهای آنها خراب شده است و يك محظورانی دارند ولی رویهمرفته بطور کلی خیلی اذیت میکنند. البته اصولاً باید این موضوع تحت نظر شهرداری بیاید ولی فعلاً در شهرستانها اینطور نیست همینطور بعضی از شرکتهای برق نمیدهند یعنی برق نمیدهند بشهر و در تاریکی ممکن است جنایاتی پیش بیاید که پاسبان نتواند کشف بکند. روشنائی جزء حاجت مردم است . . . .

یمن اسفندیاری - صحیح است بنده متوجه نبودم پیشنهادی ندارم.

نقابت - و وقتی که نرخ را شهرداری تعیین میکرد صاحب برق میگفت تعیین کنید اما من نمیدهم آنوقت چه میکردند؟ اگر روی قانون منع احتکار میرفتند میدیدند که نسبت به برق قانونی ندارند که آنها را مجازات کنند و همچنین هیچ صراحتی در يك قانونی راجع به برق نیست که

بشود متخلف را تعقیب و مجازات نمود. باین جهت در این تبصره قید شد که برق جزء کالا محسوب است که میتوان برای آن نرخ تعیین کرد. البته نسبت به خیاط و سایر کارگرها نمیشود نرخ تعیین کرد زیرا يك نرخ را شهرداری معین میکنند که يك دست لباس را ۵۰ تومان اجرت بگیرد. اشخاصی که بآنها لباس میدهند یا لباس آنها را خراب میکند و پارچه متری صد تومان را ضایع میکند یا باید ۱۵۰ تومان اجرت بهش بدهد تا لباسش را خوب بدوزد و البته آنها هم

معاذیری برای این کار دارند و ولی باید همه محدود بشوند (جمعی از نمایندگان - کافی است) (جمعی - ختم جلسه)

(۶ - موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه)

رئیس - اگر تصویب میفرمائید جلسه را ختم کنیم (صحیح است) جلسه آتی سه شنبه ۳ ساعت قبل از ظهر دستور هم لوایح موجوده (مجلس یکساعت بعد از ظهر ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری